

Sygn. akt I Ns 515/15

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Emilia Racięcka

Protokolant: asystent Magdalena Przesmycka - Supady

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku A. J. (1)

z udziałem I. A., N. J., D. J., A. J. (2) i W. D.

o stwierdzenie nabycia spadku po M. J. (1)

postanawia:

1. stwierdzić, iż spadek po M. J. (2) z domu A., córce C. i W., zmarłej 8 marca 2015 roku w Ł., ostatnio zamieszkałej w Ł., na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 3 marca 2015 roku, otwartego i ogłoszonego w niniejszej sprawie, nabył brat I. A., w całości;
2. nieuiszczone koszty sądowe przejąć na rachunek Skarbu Państwa;
3. przyznać adw. J. K. wynagrodzenie za udzieloną wnioskodawcy pomoc prawną z urzędu w kwocie 885,60 złotych (osiemset osiemdziesiąt pięć 60/100), obejmującą należny podatek VAT i kwotę te wypłacić ze Skarbu Państwa – kasy Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi .

Sygn. akt I Ns 515/15

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 18 marca 2015 roku A. J. (1) wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po M. J. (1) ostatnio stale zamieszkałej w Ł. zmarłej dnia 8 marca 2015 roku.

/wniosek k. 2/

W odpowiedzi na wniosek I. A. reprezentowany przez pełnomocnika przyłączył się do wniosku co do zasady i wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po M. J. (1) w całości na podstawie testamentu własnoręcznego spadkodawczyni z dnia 3 marca 2015 roku na swoją rzecz. Nadto wniósł o jego otwarcie i ogłoszenie. Wniósł również o ustalenie, iż każdy uczestnik ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie. W uzasadnieniu wniosku uczestnik podał, że spadkodawczyni M. J. (1) spisała testament własnoręczny, mocą którego do całego spadku po sobie powołała uczestnika, i którego zobowiązała jednocześnie do wykonania zawartych w niej zapisów zwykłych.

/odpowiedź na wniosek k. 6-7/

Na rozprawie w dniu 24 sierpnia 2015 roku wnioskodawca popierał wniosek, i oświadczył, że kwestionuje testament.

/protokół rozprawy k. 18/

W piśmie z dnia 7 września 2015 roku wnioskodawca wskazał, że w dniu sporządzenia rzekomego testamentu spadkodawczyni znajdowała się w stanie wyłączającym świadome i swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli. Nadto uczestnik kwestionował autentyczność testamentu.

/pismo k. 24-26/

Postanowieniem z dnia 2 listopada 2015 roku Sąd na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. w związku z art. 670 k.p.c. wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania N. J., D. J., A. J. (2) i W. D..

/postanowienie k. 43/

Na rozprawie w dniu 18 listopada 2015 roku wnioskodawca popierał wniosek i wnosił o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu. Pełnomocnik uczestnika I. A. zajmował stanowisko jak dotychczas. Uczestniczka A. J. (2) w imieniu własnym oraz jako przedstawiciel ustawowy małoletnich D. J. i N. J. oraz uczestniczka W. D. przyłączyły się do wniosku uczestnika I. J..

/protokół rozprawy k. 53-56/

Postanowieniem ogłoszonym na rozprawie w dniu 18 listopada 2015 roku Sąd ustanowił dla A. J. (1) pełnomocnika z urzędu, którego miała wyznaczyć Okręgowa Rada Adwokacka w Ł..

/postanowienie , protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2015 roku k. 55/

Pismem z dnia 25 stycznia 2016 roku Okręgowa Rada Adwokacka w Ł. poinformowała Sąd, że do zastępowania wnioskodawcy w niniejszej sprawie delegowała adwokat J. K..

/pismo ORA k. 111 i 112/

Na rozprawie w dniu 3 lutego 2016 roku pełnomocnik wnioskodawcy kwestionował ważność testamentu i wnosił o zwolnienie wnioskodawcy od kosztów sądowych w całości.

/protokół rozprawy k. 109/

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 3 lutego 2016 roku Sąd zwolnił wnioskodawcę od kosztów sądowych w całości. Nadto Sąd postanowił wezwać spadkobierców M. J. (1) przez ogłoszenie.

/postanowienie, protokół rozprawy k. 109/

W piśmie procesowym z dnia 23 lutego 2016 roku pełnomocnik z urzędu wnioskodawcy wniósł o stwierdzenie, iż spadek po M. J. (1) nabył w całości A. J. (1). Nadto wnosił o zasądzenie od uczestników na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania według norm przepisanych oraz o przyznanie na rzecz pełnomocnika z urzędu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu oświadczając, że koszty te nie zostały zaspokojone w całości ani w części.

/pismo k. 122-123/

Na rozprawie w dniu 29 czerwca 2016 roku Sąd dokonał otwarcia i ogłoszenia testamentu spadkodawczyni M. J. (1) z dnia 3 marca 2015 roku.

/protokół k. 154/

Na rozprawie w dniu 29 czerwca 2016 roku pełnomocnik uczestnika I. A. wnosił o zasądzenie kosztów postępowania od wnioskodawcy.

/protokół rozprawy k. 156/

Na rozprawie w dniu 30 kwietnia 2018 roku pełnomocnik wnioskodawcy wnosił o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu, w ich górnej granicy z uwagi na czas trwania postępowania.

/e-protokół k. 301/

Sąd ustalil następującystanfaktyczny:

M. J. (1) zmarła dnia 8 marca 2015 roku w Ł., gdzie ostatnio stale zamieszkiwała. Zmarła jako osoba rozwiedziona. M. J. (1) miała dwóch synów – wnioskodawcę A. J. (1) i drugiego syna, którego oddała do adopcji. Innych dzieci naturalnych ani przysposobionych nie miała. Żaden ze spadkobierców nie zrzekł się dziedziczenia, nie złożył oświadczenia o odrzuceniu spadku bądź o przyjęciu spadku. Żaden ze spadkobierców nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. Nie toczyło się inne postępowanie spadkowe po M. J. (1). Akt poświadczenia dziedziczenia u notariusza nie został sporządzony.

/odpis skrócony aktu zgonu M. J. (1) k. 3, odpis skrócony aktu urodzenia A. J. (1) k. 4, zapewnienie spadkowe złożone przez A. J. (1), protokół rozprawy z dnia 3 lutego 2016 roku k. 108-109/

Spadkodawczyni M. J. (1) była leczona z powodu raka piersi z przerzutami do mózdzku i do prawej półkuli mózgu.

W okresie od 23 marca do 2 kwietnia 2014 roku spadkodawczyni była hospitalizowana, z powodu kaszlu i wydzieliny ropnej. W trakcie hospitalizacji rozpoznano naciekanie płuca lewego oraz zmianę ogniskową płuca prawego. W trakcie hospitalizacji konsultowana była psychologicznie. Lekarz psycholog rozpoznał u spadkodawczyni zespół lękowo-depresyjny, który występował bez zaburzeń funkcji poznawczych. Następnny pobyt spadkodawczyni w szpitalu z powodu bólów i zawrotów głowy miał miejsce w okresie od 14 do 18 grudnia 2014 roku. Spadkodawczyni była konsultowana neurologicznie. Lekarz neurolog uznał, że spadkodawczyni była wówczas przytomna, w pełnym kontakcie logiczno-słownym, i zorientowana auto- i allopsychicznie. Spadkodawczyni została wypisana została w stanie ogólnym dobrym, jako osoba samodzielna. Kolejna hospitalizacja z powodu rozsiewu choroby nowotworowej do mózgu miała miejsce w okresie od 18 do 23 grudnia 2014 roku gdzie została zakwalifikowana do paliatywnej chemio i radioterapii. W okresie od 12 do 20 stycznia 2015 roku spadkodawczyni odbywała radioterapię i zgłaszała zawroty głowy. Ostatnia hospitalizacja, miała miejsce w okresie od 27 lutego do 8 marca 2015 roku z powodu zapalenia opłucnej w przebiegu choroby podstawowej. Spadkodawczyni była przyjęta w stanie ogólnym ciężkim, przytomna, w kontakcie słowno-logicznym, okresowo zgłaszała duszność spoczynkową, była płacziwa, w nocy sypiała z przerwami. Takie wpisy występują w raportach pielęgniarских włącznie do 3 lutego 2015 roku. Z wpisów pielęgniarских wynika, iż stan spadkodawczyni pogorszył się w nocy z 3 na 4 lutego 2015 roku. Początkowo opisywano jej pobudzenie a od 4 lutego 2015 roku falujące ograniczenie kontaktu słowno-logicznego. Z wpisów lekarskich wynika, że dopiero od 4 lutego 2015 roku spadkodawczyni znajdowała się w ograniczonym kontakcie słowno-logicznym. Nadal ciężki stan opisano w dniach 5 i 6 marca 2015 roku. W dniu 8 marca 2015 roku o godzinie 16.40 stwierdzono zgon M. J. (1).

/dokumentacja medyczna k. 42, 62, 249-257, opinia pisemna biegłego psychiatry A. M. k. 193-207 wraz z opinią ustną uzupełniającą – protokół rozprawy k. 298, opinia pisemna biegłego neurologa J. Z. k. 265/

Spadkodawczyni już od grudnia 2014 roku przyjmowała leki przeciwbólowe w postaci Tramadolu i Ketonalu. Brak jest danych aby spadkodawczyni przyjmowała je codziennie. W trakcie hospitalizacji w okresie od 27 lutego do 8 marca 2015 roku miała podawaną morfinę podskórną.

Stosowanie każdego leku wiąże się z pewnym ryzykiem, wynikającym z jego działań niepożądanych, efektów ubocznych lub interakcji. Leczenie przeciwbólowe ma na celu doprowadzenie pacjenta do stanu, w którym nie tylko nie odczuwa bólu, ale równocześnie zachowuje aktywność umysłową i fizyczną na miarę swoich możliwości, czyli powodują, iż w związku z ustąpieniem bólu osoba je biorąca może bardziej precyzyjnie myśleć i podejmować zborne działania. Z kolei z charakterystyki produktu leczniczego morfiny wiadomo, iż po podaniu morfiny mogą

wystąpić zaburzenia psychiczne o różnej intensywności i charakterze (zależnie od osobowości i czasu trwania leczenia), wahania nastroju (zwykle podwyższenie nastroju, czasami dysforia), depresja, splątanie, bezsenność, zmiana aktywności (zwykle obniżenie, czasem pobudzenie) i zmiana możliwości poznawczych i czuciowych, np. trudności z podejmowaniem decyzji, zaburzenia postrzegania, halucynacje (przemijające), koszmary senne, zwłaszcza u pacjentów w podeszłym wieku, dezorientacja, psychiczne i fizyczne uzależnienie, euforia, lęk, podniecenie, obniżone libido, impotencja. U spadkodawczyni po podaniu morfiny obserwowano głównie senność. Spadkodawczyni była w stanie ciężkim, z dusznością okresowo bardzo się nasilającą. Spadkodawczyni pozostawała w logicznym kontakcie utrudnionym jedynie przez stan somatyczny, nie zaś stan psychiczny. Leki, które przyjmowała, w tym morfina, miały za zadanie uśmierzyć ból oraz zmniejszyć duszność.

Z obiektywnego punktu widzenia (z punktu widzenia biegłego psychiatry) u spadkodawczyni nie wystąpiły objawy niepożądane z powodu brania leków przeciwbólowych, mogące spowodować wyłączenie świadomego albo swobodnego podjęcia decyzji i wyrażenia swojej woli. Obecność guzów przerzutowych w mózgu samo w sobie nie ma znaczenia orzeczniczego, jeśli nie powodują one objawów psychopatologicznych albo zaburzeń świadomości.

Z obiektywnego punktu widzenia (z punktu widzenia biegłego psychiatry) podstawę do oceny istnienia stanu wyłączającego świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie swojej woli stanowią: ostre psychozy, głębokie upośledzenia umysłowe, bardzo głębokie otępienia umysłowe, niezależnie od przyczyny oraz otępienia z towarzyszącymi im objawami psychotycznymi, oraz zaburzenia jakościowe oraz nasilone znacznie ilościowe zaburzenia świadomości jako powikłania ciężkich chorób somatycznych.

Spadkodawczyni M. J. (1) w czasie sporządzania testamentu ustnego nie prezentowała objawów choroby psychicznej z zakresu ostrych psychoz, upośledzenia umysłowego, bardzo głębokiego otępienia ani otępienia z objawami psychotycznymi.

Rozpoznawany u spadkodawczyni zespół depresyjno-lękowy nie powodował u niej stanu wyłączającego świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie swojej woli.

Fakt, iż spadkodawczyni nie miała dobrych relacji z synem wskazuje, iż nie ma tu mowy o nagłej zmianie poglądów i uczuć - i świadczą o braku chorobliwych wyznaczników braku swobody woli i wyrażania jej na zewnątrz.

/dokumentacja medyczna k. 42, 62, 249-257, opinia pisemna biegłego psychiatry A. M. k. 193-207 wraz z opinią uszną uzupełniającą – protokół rozprawy k. 298/

Z neurologicznego punktu widzenia brak jest danych, iż w dniu 3 marca 2015 roku spadkodawczyni M. J. (1) znajdowała się w stanie uniemożliwiającym jej świadome i swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli w zakresie rozporządzenia majątkiem.

Z neurologicznego punktu widzenia głównym problemem medycznym z powodu którego spadkodawczyni była leczona przed śmiercią były objawy niewydolności oddechowej w przebiegu głównie zapalenia płuc. Brak jest danych, że w tym okresie uległy nasileniu lub wystąpiły nowe objawy ogniskowego uszkodzenia mózgu, które mogły być ewentualnie przyczyną tzw. zespołu nadciśnienia śródczaszkowego, które z przyczyn neurologicznych mogły być powodem zaburzeń świadomości.

/dokumentacja medyczna k. 42, 62, 249-257, opinia pisemna biegłego neurologa J. Z. k. 265/

M. J. (1) przebywając w szpitalu w ostatnim czasie kiedy była hospitalizowana to jest w okresie od 27 lutego do 8 marca 2015 roku wiedziała kto do niej przychodził, rozpoznawała członków rodziny, swoją synową. Spadkodawczyni miała problemy z mówieniem. Jak wzięła oddech to jakby się zapowietrzała i nie mogła dokończyć zdania. Robiła wydech i kończyła zdanie. Jak widziała swojego brata I. A. to trzymała go za rękę i nic nie mówiła.

/zeznania I. A. w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 299-300 w zw. z k. 158-159/

W trakcie ostatniej hospitalizacji (27 luty – 8 marzec 2015 roku) w dniu 3 marca 2015 roku M. J. (1) sporządziła w formie pisma ręcznego na kartce papierowej formatu A4 testament, w którym do całego spadku po sobie powołała swojego brata – uczestnika I. A.. Nadto, w testamencie tym zobowiązała swojego spadkobiercę do wypłacenia z odziedziczonych po niej środków pieniężnych kwoty po 50000 zł swoim wnukom, byleż synowej kwoty 6.000 zł, W. D. kwoty 2.000 zł.. Spadkobiercy miała przypaść kwota 15.000 zł zaś synowi spadkodawczyni pozostała kwotę. Dokument ten został podpisany przez spadkodawczynię.

/testament w aktach testamentowych/

Po sporządzeniu testamentu i po przeczytaniu treści oświadczenia pod treścią oświadczenia złożonego przez M. J. (1) swój podpis złożyli lekarz M. G. i W. D..

/zeznania uczestniczki W. D. w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 300 w zw. z k. 159-160/

Przyjaciółka spadkodawczyni W. D. na polecenie M. J. (1) konsultowała z notariuszem to jak powinien być sporządzony prawidłowy testament.

Jeszcze przed ostatnią hospitalizacją (27 luty - 8 marzec 2015 roku) w lutym 2015 roku M. J. (1) kontaktowała się z notariuszem M. S. w sprawie sporządzenia testamentu. Notariusz miał przyjechać do domu spadkodawczyni na spisanie testamentu. Ostatecznie do spisania notarialnego testamentu nie doszło ponieważ spadkodawczyni została zabrana do szpitala.

/zeznania uczestniczki W. D. w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 300 w zw. z k. 159-160/

Rękopisy (zapisy tekstowe i podpis) rozpoczynające się od słów: „J. M., Ł. dnia 03.30.2015 r... Ostatnia wola – Destament...”, zakończone „;...Pozostała kwotę mojemu synowi A. J. (1) D. M.” stanowiące treść testamentu sporządzonego na kratkowanej kartce papieru formatu A4 nakreśliła ta sama osoba, której materiał porównawczy przedłożono do analizy jako wzory pisma i podpisów M. J. (1).

/opinia pisemna biegłego z zakresu ekspertyzy pisma R. H. k. 277- 283/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia sprawy na podstawie powołanych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy – tj. dokumentacji medycznej M. J. (1), aktów stanu cywilnego, jak również w oparciu dowód z przesłuchania stron.

W zakresie ustaleń faktycznych odnośnie tego czy dokument zatytułowany „Ostatnia wola – Destament” został sporządzony własnoręcznie przez spadkodawczynię M. J. (1) Sąd oparł się na opinii biegłego grafologa R. H.. Z kolei ustalenia co do stanu zdrowia spadkodawczyni przed śmiercią, w szczególności w dniu 3 marca 2015 roku Sąd poczynił na podstawie opinii biegłego z zakresu neurologii J. Z. i psychiatrii A. M.. Wnioski biegłych zostały należycie uzasadnione z punktu widzenia dziedziny wiedzy każdej ze specjalności. Nadto opinia biegłego grafologa i neurologa nie były nawet uzupełniane na żądanie którejkolwiek ze stron. Opinia biegłego psychiatry również nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sad co prawda dopuścił dowód z uzupełniającej ustnej opinii tego biegłego na rozprawie w dniu 30 kwietnia 2018 roku jednak pełnomocnik wnioskodawcy oświadczył, że nie ma pytań do biegłej. Biegła odpowiedziała jedynie na jedno pytanie samego wnioskodawcy. Uwzględniając powyższe Sąd uznał opinię biegłych grafologa, neurologa i psychiatry za pełnowartościowe źródło informacji specjalnych miarodajne dla dokonania ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje :

W myśl art. 670 k.c. Sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą. W szczególności Sąd bada czy spadkodawca nie pozostawił testamentu.

Sąd stwierdzi nabycie spadku przez spadkobierców, choćby były nimi inne osoby niż te, które wskazali uczestnicy. W postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku sąd wymienia spadkodawcę oraz wszystkich spadkobierców, którym spadek przypadł, jak również wysokość ich udziałów (art. 677 § 1 k.p.c.).

Zgodnie z przepisem art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy w ważnym testamencie albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Przepis art. 926 § 2 k.c. wyraża zatem generalną zasadę, iż powołanie do dziedziczenia z testamentu ma pierwszeństwo przed dziedziczeniem ustawowym. Zasada ta zabezpiecza pełną realizację swobody w dysponowaniu majątkiem na wypadek śmierci.

Testament jest jedyną czynnością prawną, która może być dokonana na wypadek śmierci (mortis causa), co oznacza, że skutki prawne związane z rozrządzeniami testamentowymi powstają dopiero z chwilą śmierci testatora. Jest to czynność jednostronna, osobista, nieskierowana do żadnego adresata.

Przepisy art. 949-954 k.c. przewidują trzy rodzaje testamentów zwykłych (holograficzny czyli własnoręczny, notarialny i alograficzny) oraz trzy rodzaje testamentów szczególnych (ustny, podróżny i wojskowy).

Zgodnie z art. 949 § 1 k.c. spadkodawca może sporządzić testament, w ten sposób, że napisze go w całości pismem ręcznym, podpisze i opatrzy datą.

Ze zgromadzonego w rozpoznawanej sprawie materiału dowodowego wynika, że M. J. (1) sporządziła w dniu 3 marca 2015 roku testament własnoręczny, w którym do całości spadku po sobie powołała swojego brata a uczestnika niniejszego postępowania – I. A. i jednocześnie uczyniła zapisy na rzecz wnioskodawcy i uczestników niniejszego postępowania.

Wnioskodawca wnosił o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie ustawy i kwestionował ważność testamentu spadkodawczyni z dnia 3 marca 2015 roku. Kwestionował fakt, aby został on sporządzony własnoręcznie przez spadkodawczynię oraz podnosił, że testament ten jest nieważny z uwagi na to, że spadkodawczyni nie miała w chwili jego sporządzenia pełnej świadomości i swobody powzięcia decyzji i wyrażenia woli.

Odnosząc się w pierwszym rzędzie do zarzutu jakoby oświadczenie z dnia 3 marca 2015 roku nie zostało sporządzone własnoręcznie przez spadkodawczynię M. J. (1) podnieść należy iż w tej sprawie rozstrzygające znaczenie miała opinia pisemna biegłego z zakresu ekspertyzy pisma R. H..

Z obiektywnego punktu widzenia (z punktu widzenia biegłego) rękopisy (zapisy tekstowe i podpis) rozpoczynające się od słów: „J. M., Ł. dnia 03.30.2015 r... Ostatnia wola – Destament...”, zakończone :„...Pozostała kwotę mojemu synowi A. J. (1) D. M.” stanowiące treść testamentu sporządzonego na kratkowanej kartce papieru formatu A4 nakreśliła ta sama osoba, której materiał porównawczy przedłożono do analizy jako wzory pisma i podpisów M. J. (1). Opinia ta nie była przy tym kwestionowana przez żadną ze stron a w szczególności przez wnioskodawcę.

Z powyższego jednoznacznie zatem wynika, iż testament własnoręczny z dnia 3 marca 2015 roku sporządziła sama spadkodawczyni M. J. (1).

Wnioskodawca podnosił także, że testament spadkodawczyni z dnia 3 marca 2015 roku jest nieważny z uwagi na to, że spadkodawczyni nie miała w chwili jego sporządzenia pełnej świadomości i swobody powzięcia decyzji i wyrażenia woli.

Przepis art. 945 § 1 k.c. stanowi, że testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony: 1) w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, 2) pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, to nie sporządziłby testamentu danej treści albo 3) pod wpływem groźby.

Zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego, aby czynność prawna, jaką jest sporządzenie testamentu, była skuteczna musi być podjęta świadomie i swobodnie, a zatem składający oświadczenie woli musi mieć rozeznanie, jaki skutek chce osiągnąć przez swoje działanie oraz możliwość realizacji swej woli. Stan braku świadomości nie musi być całkowity i zupełny, jednak częściowe wyłączenie świadomości musi być znaczne. Wystarczy istnienie takiego stanu, który oznacza brak rozeznania, niemożność rozumienia posunięć własnych i posunięć innych osób oraz niezdawanie sobie sprawy ze znaczenia i skutków własnego postępowania. Określenie „stanu wyłączającego swobodne powzięcie i oświadczenie woli” odnosi się do stanu psychiki i intelektu testatora i oznacza, że przyczyna wyłączająca swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli tkwić musi w samym oświadczającym, a nie w sytuacji zewnętrznej, w jakiej on działa.

W toku postępowania na podstawie opinii biegłej sądowej psychiatry A. M. Sąd ustalił, że spadkodawczyni M. J. (1) w czasie sporządzania testamentu własnoręcznego w dniu 3 marca 2015 roku nie prezentowała objawów choroby psychicznej z zakresu ostrych psychoz, upośledzenia umysłowego, bardzo głębokiego otępienia ani otępienia z objawami psychotycznymi wyłączające świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie swojej woli. Również rozpoznawany u spadkodawczyni zespół depresyjno-lękowy nie powodował u niej stanu wyłączającego świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie swojej woli. Spadkodawczyni w trakcie sporządzania testamentu w dniu 3 marca 2015 roku pozostawała w logicznym kontakcie utrudnionym jedynie przez stan somatyczny, nie zaś stan psychiczny. Nadto Sąd ustalił, w oparciu o powyższą opinię, że obecność guzów przerzutowych w mózgu samo w sobie nie ma znaczenia orzeczniczego, jeśli nie powodują one objawów psychopatologicznych albo zaburzeń świadomości. Z obiektywnego punktu widzenia (z punktu widzenia biegłego psychiatry) u spadkodawczyni nie wystąpiły również objawy niepożądane z powodu brania leków przeciwbólowych, mogące spowodować wyłączenie świadomego albo swobodnego podjęcia decyzji i wyrażenia swojej woli.

Również z neurologicznego punktu widzenia, jak ustalił Sąd w oparciu o opinię biegłego neurologa J. Z., brak jest danych, iż w dniu 3 marca 2015 roku spadkodawczyni M. J. (1) znajdowała się w stanie uniemożliwiającym jej świadome i swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli w zakresie rozporządzenia majątkiem. Biegły wskazał na brak występowania jakichkolwiek danych, aby w tym okresie uległy nasileniu lub wystąpiły, nowe objawy ogniskowego uszkodzenia mózgu, które mogły być ewentualnie przyczyną tzw. zespołu nadciśnienia śródczaszkowego, które z przyczyn neurologicznych mogły być powodem zaburzeń świadomości.

Reasumując, Sąd uznał, że testament M. J. (1) z dnia 3 marca 2015 roku jest ważny, albowiem w chwili jego sporządzenia spadkodawczyni nie znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Mając na uwadze powyższe Sąd doszedł do przekonania że spadkodawczyni M. J. (1) sporządziła ważny i skuteczny testament własnoręczny z dnia 3 marca 2015 roku.

Zgodnie zatem z wolą spadkodawczyni Sąd orzekł, że spadek po niej dziedziczy jej brat – uczestnik niniejszego postępowania I. A..

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

W punkcie 2 sentencji postanowienia na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. z dnia 27 maja 2014 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 1025) Sąd postanowił nieuiszczone koszty sądowe przejąć na rachunek Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku prawo o advokaturze (Dz. U. z 2009 roku, Nr 146, poz. 1188 z późn. zm.) koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa. Obowiązek ten ma charakter subsydiarny i publicznoprawny. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu jeżeli zostaną pokryte przez Skarb Państwa nie stanowią kosztów procesu o których mowa w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Podstawą ich ponoszenia przez

Skarb Państwa nie są przepisy kodeksu postępowania cywilnego dotyczące kosztów procesu a nie przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych -Dz. U. z 2005 roku, nr 167 poz. 1398 z późn. zm.) (wyrok SN z dnia 28.03.2012 r. V CZ 161/11, Lex 1164758).

Na podstawie § 6 pkt 2 w związku z § 15 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) przyznano pełnomocnikowi z urzędu A. J. (1) - adwokat J. K. wynagrodzenie w kwocie 885,60 zł uwzględniające w sobie podatek VAT. Na podstawie powołanego wyżej przepisu art. 29 ust.1 Ustawy prawo o adwokaturze nakazano wypłacić powyższą należność ze Skarbu Państwa.